

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru maramureș pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Catastrofa.

Sibiu, 2 Iunie v.

Gloria pe care flota rusescă avea să o aducă la Petersburg, a rămas înmormântată în mare.

O bătălie mai teribilă navală ca aceea care a fost dată în canalul Coreei, într-o flotă rusescă și cea japoneză, nu cunoște istoria universală, și nici o înfrângere așa de dureroasă ca a Rușilor, cari au pierdut nouăsprezece unități navale de prima ordine, plus miile de oameni înecați ori luați în captivitate, cu comandanții cu tot.

Când a sosit la Petersburg știrea telegrafică despre sguduitorea catastrofă, țarul, se zice, că ar fi început să tremure și n'a putut scote din gură alte cuvinte de cât acestea: „acum totul e pierdut, totul e pierdut”. Apoi s'a pus în pat.

Cu adevărat, totul e pierdut, vaza și trecerea avută ca mare putere, și mai ales speranța de a se mai pute îndrepta lucrurile spre bine pentru Rusia. E imposibil să se mai poată repara greșelile multe din trecut, dintr-o dată cea mai mare a fost aceea, că peste tot s'a început războiul acesta cu o semănare de oameni pe cari Rusia nu le-a bătut, și nici nu a știut că ce putere residă în ei. S'a dovedit însă că neamurile cucerite a flotelor vâșnăse în canalul Coreei, ca Japonia au un praf de pușcă propriu (invenția lor), mai bun de cât cel cunoscut în Europa, și că tunurile lor așezate pe vasele de război duc glonțele mai departe de cât ori-care altul din Europa. Prin urmare, flota japoneză a început să facă stricăciune în flota rusescă încă înainte de a se pute această apăra!

Va să zică, armata japoneză e cu mult mai superioară celei rusești, și pe lângă această luptă cu insufletire, pentru că știe pentru ce luptă, pe când Rușii din capul locului au purtat luptele numai din datorință, fiindcă insufletire lor n'are ce să le inspire.

Catastrofa din canalul Coreei ne-

greșit că a decis în mod final sârtea războiului ruso-japonez, și anume în favorul Japoniei. Rusia, dacă va fi cuminte și va voi să evite desastre și mai mari, va căuta acum să lege pace cu Japonia. Și a greșit foarte mult că nu a legat pacea înainte de a da de catastrofa acesta din urmă, din care a eșit cu flota nimicită de tot. Natural, că acum condițiunile de pace vor fi mai grele de cât înainte cu două săptămâni, dar Rusia se se gândescă la faptul, că urmând încă o catastrofă și pe uscat ca acesta de acum pe apă, condițiunile de pace au să fie și mai grele, și atunci i-s'a dus cu plutele întreaga reputație și greutate de mare putere, și de altcum știrbită.

Dar' treba ei e că ce va face. Noi avem să stabilim *morală* lucrului, și *morală* e următoarea:

Nu rîvnescă nimeni la aceea ce nu e al seu, ci mulțămescă-se fie-care stat cu ceea-ce are.

Impărăția Rusiei era destul de mare și mai înainte, n'avea trebuință de a se mai estinde, și încă într-o parte străină de lume. Și mai ales n'avea să se incurce Rusia în războie esterne, știind foarte bine cum serbe și ciocotește înăuntrul ei, fiind toate păturile sociale nemulțămite cu starea lucrurilor, cu excepțiunea acelei pături, care ține puterea în mână și care e vinovată și pentru catastrofa din urmă a flotei rusești, cum peste tot pentru începerea și purtarea războiului cu Japonia.

Dar' *morală* lucrului e și aceea, că cu trupe cari nu știu să se însuflească (pentru-că n'au motiv să se însuflească) nu se pot câștiga războie, fie trupele ori-cât de bine inarmate și ori-cât de numeroase.

Din pășaniile Rusiei ar fi bine să tragă deci învățătură și alte state.

Facă întâiu, ca poporele cari le constituie să fie mulțămite, să se simtă ca membre ale unei familii comune, — și apoi ducă-le în războie! Căci dacă nu fac așa, ci fac ca Rusia, tot ca Rusia au să o pășiască.

De la conferențele învățătoarești.

Cercul Reghin—M. Oșorheiu.

Erdősangorgiu, 28 April v.

(Urmare.)

Vorbirei de deschidere, ascultată cu deosebire atențiune'i-a urmat constituirea biroului, alegându-se notari: Teodor Muica și Zaharie Frandeghi, iar verificatori ai protocoalelor: Pavel Suci și Ioan Moldovan.

Pe baza conspectelor primite de la ambele oficii protopopești se constată că sunt prezenți 21 învățători, iar absenți din tractul M. Oșorheiului: Atanasie Andreica, Victor Grindean, T. Libeg și Victor Laurențiu, din tractul Reghinului: Teodor Pescăruș, Iosif Pop, Ioan Borșan, Iosif Popescu, Olimpiu Trif.

Se ia cu plăcere la cunoștință prezența domnilor preoți ca directori școlari, precum: Vasile Duma din Jabonița, Ioan Duma din Săcalul-de-pădure, V. Mateiu din Ripa-sup. și N. Gliga din Ripa-inferioară.

Notez cu plăcere, că la ședința primă a luat parte și dl protopresbiter al Reghinului: Galac'oan Șigău, care prin cuvinte alese a salutat conferența întru unitate și pe domnul comisariu.

Conferența ia cu plăcere act despre prezența dlui subinspector școlar Ruszek Károly, ca reprezentant al dlui inspector școlar regesc Deák Lajos.

După aceste știri trecem la ordinea zilei prin citirea temei dată de Preavenatul Consistoriu arhiepiscopal: „Influența desastroasă a alcoolului asupra organismului omului în general; în special, cari sunt căile și mijloacele, prin cari cu efect s'ar putea lucra, începând din școala elementară întru preîntâmpinarea viciului bășii?”

Cu elaborarea acestei teme au fost încredințați Pavel Suci și Zaharie Frandeghi. Mai întâiu se dă cetire operatului dlui Suci. Acesta în tractatul lucrat cu multă diligență scoate la ivelă toate nefericirile ce pot isvorî din folosința fără sémă a alcoolului și recomandă în contra acestui viciu înființarea de societăți de lectură, bibliotecile și prelegerile populare.

A urmat a doua temă tot de cuprinsul acesta, elaborată de Zaharie Frandeghi. Cu toți am ascultat cu atențiune încordată fru-

măsa disertațiune a dlui Frandeghi, bogată în exemple vli și convingătoare. Expunând prin un limbaj ușor și frumos toate scăderile poporului nostru isvorite din folosirea fără sémă a alcoolului, vine cu propunere concretă spre evitarea tuturor relelor isvorite prin folosirea rachiului, prin ridicarea societăților de temperanță și înființarea societăților de lectură pe séma poporului.

Ambele operate se dau spre censurare unei comisiuni constatătoare din M. Radu, Ioan Silaghi și I. Chivescu.

Ședința se ridică la orele 12 a. m.

Ședința II.

Se deschide la orele 3 p. m. prin comisariul consistorial. Ca oșpe am avut pe dl subinspector regesc Ruszek Károly și alte notabilități.

Ședința acesta a fost consacrată prelegerilor practice, dar' a fost mare pagubă, că nefind elevii de școală prezenți, domniile prelegători au trebuit ori să-și cetesă prelegerile, ori pe domniile învățători să-i considere ca elevi de școală.

La ordinea zilei a urmat prelegerea practică despre „Oie”, de Ilie Șalariu. Prelegătorul și ceteste tema lucrată după treptele formale și se începe discuțiunea asupra răsuitei temei, la care iau parte învățătorii: I. Chivescu, M. Radu, I. Silaghi și N. Nașcu și în fine dl comisariu, observând, că s'au folosit prea multe întrebări, cari îngreunează procesul de aperecțiuni a elevilor. Tema se declară de succesă.

A urmat a doua prelegere practică din constituția patriei despre „Comună”, de Gregoriu Ciontea.

N. Nașcu observă, că s'au folosit prea puține întrebări orientătoare. Dl comisariu observă, că prea repede s'a trecut peste treptele formale. În general tema e succesă.

Urmăză cetirea operatului practic despre: „Importanța cantului în educațiune”, de Ioan Brătean. Într-o lucrare bine succesă face istoricul cantului, insistând, că pe cântările bisericesti să punem pondă cât mai mare.

Ioan Silaghi observă, că nota caracteristică a cântărilor noastre naționale nu o dau cântările bisericesti, ci doinele noastre raționale. M. Radu insistă pe lângă aceea, că Preaven. Consistoriu să alégă cântările cari

FOIȘORĂ

Vieta și activitatea sf. apostol Petru.

(După sf. scriptură).

(Urmare.)

De Ioan Stanciu.

Deodată vine eară Maria Magdalena și îi spune că a văzut și a vorbit cu Ius. (Io. XX. 14). Petru, ca și ceilalți apostoli, nu crede, dar' totuși alergă încă odată la mormânt, ca să se convingă. (Lc. XXIV. 12). Dzeu însă nu se arată, nu face semne necredincioșilor: atunci când el le doresc. S mon nu vede nimic în jurul mormântului și pus pe gânduri se reîntorce în mijlocul celorlalți.

Încă în aceea zi Ius se arată mai multor învățăcei. (Mc. XIV. 12, Lc. XXIV. 13 sq) și mai pe urmă și lui Petru. (Lc. XXIV. 34). Când acestia adunși în chilia comună enareză cele întâmplare, Ius apare în mijlocul lor cu cuvintele: „Pace vouă”. Necredincioșii crezură. Ei, cari nu admiteau învierea până la îndărătnicia, acum ved pe Fiul lui Dumnezeu înaintea lor, și ved mândând, vorbind și atingându-se de ranele lui se conving că nu e fantomă, ci realitate. Ei acum cred toți, dar' cuvintele adresate lui Toma cu o săptămână mai tâziu le sună și

lor: „Fericiți sunt cei-ce nu au văzut și au crezut”. (Io. XX. 29).

La demndarea Mântuitorului apostolii și învățăceii se retrag în Galileea. Petru merge la soția și la sozii săi, pe cari nu i-a mai văzut de vro-o 6 luni. Așa se vede, că casa lui acum devine centrul de întâlnire pentru apostoli, cari adese-ori discută asupra celor întâmplare și asupra celor-ce vor urma. (Io. XXI. 2). Pe lângă aceste conveniri Petru se ocupă și cu pescăritul. Astfeliu într-o noapte el merge cu mai mulți soți spre a pescul, dar' totă noaptea n'au prins nimic. Când de cătră dimineță era să se reîntorecă acasă, li-se arată Ius, care le demndă să arunce mreja în apă. După-ce prinde o mulțime de pești, învățătorul se pune la prăz cu ei pe țărmul lacului Tiberiadei. Încă în decursul mâncării întrăbă pe Petru: „Simone al lui Iona, mă iubești mai mult de cât acestia? Petru a răspuns: Da Dómne, știi că te iubesc. Z'isa lui Ius: Paște micileșii mei! Și earăși i-a zis a doua-oră: Simone a lui Iona, mă iubești?

Răspuns'a Petru: Da, Dómne, șiți că te iubesc! Z'isa lui: Paște oile mele! Și l-a întrebat și a treia-oră: Simone a lui Iona, mă iubești? Și s'a întristat Petru, pentru-că i-a zis a treia-oră: mă iubești? și i-a răspuns:

Dómne tóte știi, șiți că eu te iubesc. Z'isa lui Ius: Paște oile mele”. (Io. XXI. 15 sq).

Biserica apusenă nu vede în acele cuvinte ale Mântuitorului o blândă și întreită imputare, ci din contră susține, că aici investește pe Petru cu putere superioară de a vegha asupra credincioșilor, mieilor și asupra păstorilor, a oilor. Scopul ei este a face din sfântul Petru aceea ce nu a fost și prin aceea a atribui episcopului din Roma o putere universală asupra întregii biserici. Crede ore biserica apusenă, că sf. Petru s'ar fi supărat dacă i-s'ar fi dat putere peste ceilalți apostoli?

Sfântul apostol s'a întristat, fiind-că a văzut o întreită imputare, de-și indirectă, pentru întreita lăpădare de Ius Christos. Dacă nu ar fi așa, nu ni-am pute espica pentru ce Ius îl întrăbă, că „L iubește mai mult decât ceilalți apostoli? Acesta primă întrebare a Mântuitorului ne dovedește de ajuns, că sfântul Petru nu a fost distins, ci certat pentru cea prea mare încredere din grădina Getsimani, unde el a afirmat că chiar dacă toți apostolii ar părăsi pe Ius, el va rămâne fidel pentru totdeauna chiar și în morțe.

Prin răspunsul său sincer Petru eară deveni ceea-ce a fost: apostol iubit al Domnului. El eară póte păstori asupra credincioșilor: asupra tinerilor, mieilor, și asupra bă-

trânilor, oilor, deopotrivă. El eară este primul într-o apostoli.

Nici chiar el însuși nu se consideră de mai mult și mai mare de cât ceilalți apostoli. (Ep. I și II. Petru c. I. v. sq), ear' din împrejurarea, că e trimis de acestia în Samaria și alte locuri, precum vom vedé, și că la sinodul apostolesc nu el presidéză, ci sfântul Iacob, numai aceea nu reiasă că ar fi mai mare de cât cei 11 soți. E drept însă, că se impunea acestora cu curajul și îndărătnicia sa mai ales după pogorirea sfântului duh. Înainte de acesta el s'evărșia cele încredințate lui cu energie, care de multe-ori îl părăsira astfeliu, în cât era cuprins de frică. Dornic de a vedé și și tóte, el cerceta și nu odată cu curiositatea sa a supărat pe Ius. Chiar și acum, când era posomorit pentru cërta Mântuitorului, profetându-i acesta cum fi va fi sfirșitul vieții, Petru e curios, că ore lui Ioan ce i-se va întâmpla în viitor. (Io. XXI. 21). Acestă curiositate supăcă pe Ius, și Petru eară e dojenit: „De voiu voi, ca să rămână acesta până voiu veni, ce-ți este ție? Petru tace. El vede că a greșit și prin tăcere aprobă cele z'ise de Mântuitorul.

(Va urma.)

au să se propună în școlile populare. Pavel Suci observă, că fie-care învățătoriu trebuie să știe atâta, că ce cântare să învețe și ce nu. Tema se declară de succedă.

Urmăză prelegerea practică din limba maghiară despre: „Proposițiuni“ de Teodor Muica. Neînd copiii de școală de față dl prelegător predă tema sa liber, considerând ca elevi de școală pe domni învățători.

I. Silaghi și N. Nașcu observă, ca esempele să se inducă într'un caet separat. M. Radu se declară deplin mulțămît cu prelegerea, zicând, că din partea prelegătorului se poate observa, că limba maghiară o posedă corect și că are un mod de predare în cât 'l pot înțelege elevii.

Dl subinspector Rusztek Károly face două observări, una, că prea puțin s'a vorbit unguerește, învățătorii cât se poate să vorbească mult unguerește cu elevii, ear' limba română să se folosească numai ca limbă ajutătoare, alta e, că prea mult material s'a propus într'o oră, spiritul copiilor s'ar prea îngreuna. Din propunerea dlui prelegător se poate vedea, că are o voință și stăruință foarte mare în propunerea limbii magiare și unde e voință, acolo e și puțință. Se declară mulțămît cu prelegerea.

Fiindcă învățătorul T. Libeg, care era însărcinat cu tema practică din Istoria patriei despre „Iosif II“ e absent, conferența însărcinează cu tema aceasta pe dl învățătoriu I. Chivescu, ca să se prepare pe ședința de mâine April 22.

Dl comisariu invită pe membrii conferenței să alegă o comisiune de propuneri constatătoare din 3 membri. Conferența alege pe Pavel Suci, Zeharie Frandesi și Dumitru Radu.

Fiind timpul înaintat ședința se încheie la orele 6 p. m. prin o vorbire foarte frumoasă a dlui comisariu, prin care mulțamește dlui subinspector pentru participare la conferență și pentru interesul dovedit față de lucrările noastre didactice.

Dl subinspector școlar Rusztek Károly prin cuvinte alese răspunde dlui comisariu, exprimându-și bucuria despre buna primire și despre înaintarea învățătorilor noștri, zicând, că discușiunile în decursul conferențelor au fost puse pe un nivel atât de înalt, în cât i-ar face cinsta ori și cărei corporațiunii, și dorind, ca frățietatea să se sălășluască între Români și Magiari, fiind aceste două popore avizate a trăi ca frați de cruce.

Ședința III.

Se deschide în 22 April la orele 9 a. m. prin dl comisariu. La ordinea zilei e tema practică din Istoria patriei despre „Iosif al II-lea“ de I. Chivescu. Tracteză tema sa liber, considerând pe domni învățători ca elevi.

Pavel Suci observă, că tema e bine succedă și a fost predată după treptele formale.

M. Radu observă, că trebuie să se scotă mai bine la ivelă, că legile aduse de Iosif II au fost bune față de țărâtime, ear' față de nobilime n'au fost prielnice, din care casă nobilimea l'a urit pe Iosif II. și că el legile le-a adus în mod absolutistic și nu pe baza constituțiunii. Să se observe vorbirea corectă, să nu se admită expresiuni dialectale, nepotrivite. Tema se declară succedă.

Se pune la ordinea zilei critica operatelor: „Influența dezastră a alcoolului...“ lucrată de învățătorii P. Suci și Z. Frandesi, din partea comisunii criticătoare prin referentul M. Radu.

Declară ambele teme de bine succese. În special are de a adauge, că pe lângă cele amintite în lucrările cetite o cauză că poporul nostru e datat spre patima beției ar fi și nutrirea prea slabă, posturile, creșterea rea a femeilor la noi. Ar fi de dorit, ca la școlile noastre să fie aplicate învățătore cât mai multe, ca să dea o direcțiune spre cultivarea grădinilor cu tot felul de legumi și prepararea bueatelor.

De altă parte pe pomărit să se pună pond mai mare, căci având țărâtimea pome cu ajutorul cărora pot ține posturile, se pot nutri mai bine pe de o parte, pe de altă parte cine mănăcă pome, nu are lipsă să mai folosească și beuturi alcoolice, că pomele 'l răcoresc; deci pe înființarea de grădini de pomărit să se pună pond mare.

Învățătorii și preotul N. Nașcu face propunerea, ca Preavenabilul Consistoriu arhiepiscopesc să facă pași de lipsă prin bărbăți versați în ale pedagogiei, ca din toate

cercurile conferențiere să se alegă câte 2—3 teme din cele mai bune, cari să se tipărească în unul sau două volume, și apoi pentru prețul convenabil să se impună fie-cărui învățătoriu și preot spre cumpărare. — Conferența primește.

Terminată ordinea de zi, se decide, ca conferența viitoare să se țină în comuna Deda.

Pavel Suci ca referent al comisunii de propuneri propune, ca pe lângă temele puse de Preaven. Consistoriu arhiepiscopesc să se țină următoarele teme practice:

1. Temă practică din Istoria biblică despre „Ioan Botezătoriu“, de Ioan Cofar, învăț. în Ibănești.

2. Temă practică din limba română despre „Verb“, de învățătoriu D. Sava din Potoc.

3. Temă practică din limba maghiară despre „Adjectiv“, de D. Radu.

4. Prelegere practică din comput despre „Măsurile metrice“, de învățătorii George Chibelean și T. Libeg.

5. Temă practică din Fizică despre: „Termometrul“ de N. Nașcu, învățătoriu în Poleți.

6. Prelegere practică din economie despre „Diferite gunoieri“ de M. Radu.

În fine după debateră tuturor temelor domnul comisariu Stefan Rusu prin o vorbire remarcabilă apreciază folosul ce 'l au învățătorii noștri din întrunirile conferențiere și pune la inima fie-cărui învățătoriu, ca cele ce a câștigat în consfățuirile noastre să le țină cu stricteță, că numai așa lucrările săvârșite pentru înaintarea școlii noastre vor aduce råde binecuvântate. Mulțamește membrilor pentru interesul dovedit, le dorește reîntorcere sănătoasă și cu pace la ale lor, și cu dorința, ca la anul earăși să ne vedem în asemenea voie bună în lucrările noastre, încheie ședința.

La frumoasă vorbire a dlui comisariu răspunde în cuvinte bine simțite dl învățătoriu și absolvent de teologie Pavel Suci, care mulțamește dlui comisariu pentru înțelepă conducere a conferențelor și 'l dorește, ca Dzeu să 'l dăruiască sănătate la mulți ani.

Ne-am depărtat apoi mulțămii în noi, vâzând că ne apropiem de idealul perfecțiunii neamului românesc. Teo.

Cercul Lupșa-Turda.

De lângă Arleş, Maiu 1905.

Vin a face cunoscut în colonele prețuitului „Tel. Rom.“ decursul conferenței învățătoresce din cercul IX. (prot. Lupșa-Turda), ținută est-an în comuna Agârbiciu, protopop. Turzii, sub presiunea dlui comisariului consistorial Vasile Gan, protopresbiter.

Cei mai mulți dintră membrii am ajuns la fața locului cu trenul de dimineață (7 ore), și îndată am mers la bisericuța de lemn a parohiei, unde energicul preot local, dl Vincențiu Orăsan începuse deja serviciul divin.

Comuna Agârbiciu e o comună concentrată. Locuitorii sunt însă în majoritate Magiari și numai o parte Români. Se cunoște îndată unde locuiesc Români. În comunele mestecate ei de regulă țin periferia. Mai la periferie e și bisericuța. E de lemn cum zicem, pentru-că Românilor numai atari biserici le era permis a zidi în timpurile critice. Azi, har Domnului, s'a schimbat situația. Am înțeles, că tinerul paroh lucră deja cu energie, ca să se ridice în scurt timp alt Sion mai corăspunzătoriu. Case parohiale am văzut că a zidit. Ii pot servi și preotului și parohiei spre laudă, căci sunt neîntrecute de altele în totă comuna politică. De 4—5 ani a preoției — de când adecă V. Orăsan păstorește turma, vâzând cu ochii progreseză trebile. Întră alte există și cor bisericesc bine instruat. Când biserică va fi zidită și tôte lucrurile bune ce vrea să le ducă în îndeplinire parohul — realizate, va pute zice că nu îndepert s'a obsit. Deu Domnu să și vadă visul împlinit!

Dar' să revin la obiect. Îndată după sosirea comisariului s'a umplut și biserică de public ascultător. Abia încăpea mulțime. Comisariul consistorial în scurtul său cuvânt — plin de învățături și avăntat altfelu, de la finea serviciului, a trebuit să dea și a dat expresiune bucuriei, că vede atâta public adunat la un act cultural al nostru. Rari sunt sărbătorile culturale la noi. Bine facem că d prăznuim la ocaziunile date! Pe lângă comi-

sariul consistorial și preotul local a participat în mod activ la serviciu protopresbiterul tractual dl Iovian Murășan, care și la ședințe a luat parte activă din început până la fine. Răspunsurile liturgice le-a cântat melodios și în tact precis corul elevilor școlari, sub conducerea învățătorului local E. Reit.

La 9 ore deja am putut începe lucrările.

Din biserică am mers la școală, unde aveam să se țină ședințele. Sala de învățământ s'a umplut îndată de oșpeți distinși, întră cari mulți de neam străin. Din ai noștri era de față protopopul Iov. Murășan, preotul local V. Orăsan, George Murășan, preot, M. h. Găz dac, corresponsent al foii școlastice din Blaj, T. M., Mateiu Sirb, Z. Bedelean s. a. public din popor; dintră străini Gállffy Ferencz, s. insp. regess, Márk Mihály, preot reformar, Radó Ándor, dir. școl., Farkas Károly, învățătoriu de stat, Kovács István, notariu, șol. Mai târziu ne-a onorat cu prezența Dr. Valer Moldovan, avocat în Turda cu fratele său Vasile Moldovan, ziarist, Ioan Vescan, avocat, Ionel Mesaros, cand. de adv., Ioan Covrig, învățătoriu gr. cat., Fűsey Ida, învățătore de stat, Iacob Chifa, preot ș. a.

Un moment neplăcut a fost numai acela, că din tractul Lupșei de astă-dată au absentat de la conferență mulți membri.

Comisariul consistorial în deplin silențiu deschide ședința prin următoriu discurs presidial:

„Onorată conferență! Domnilor Învățători!

A 5 a-oră îmi revine sarcina a conduce consultările dvăstre.

Dacă întră multele mele ocupații am primit invitarea autorității superioare și m'am prezentat întră dvăstră și de astă-dată, apoi cuusa să o cântați în dorul meu ferbinte de a fi folositoriu așezămintelor noastre bisericesti-școlare — întră tôte împrejurările. Bucuros mă supun sarcinilor din cari rezultă folos practic pentru obște.

Folos practic pretind eu pentru credințioșii bisericeii noastre și din convenirea de azi. Folosul practic va urma, succedând a perfecțiuna — fie în măsură și mai mică, *arta învățătorească.*

Din tôte artele arta pedagogică e dór' cea mai de perfecționat. Nu pentru că ar lipsi bunăvoința ori zelul, ci din motivul, că se bazează pe cunoștința calităților sufletesti ale elevilor. Sufletul, cum b'ne știm, are atâtea labirinte și secrete, că deplin iscusit și destoinic trebuie să fie cel ce ar pute penetră prin tôte.

Exemple? Practica școlară ofere nenumărate. Din cele multe voui espune aci singur *causa* absențelor școlare, cari formeză pericol permanent pentru școlile noastre.

După o experiență mai îndelungată — fără temere de a fi contrariat pot constata că absențele la școlile noastre în loc să se micșoreze, an de an dau număr tot mai mare. S'au încercat mijlocele de a le împuțina, până acum, se pare, că fără succes, din cauza fondată după mine, că mijlocele încercate n'au fost destul de pedagogice, va să zică, n'au ținut cont de *stările sufletesti* ale elevilor.

Omul dór' nu este marionetă ori mașină, să-i dai motor numai și să începă a funcționa. Omul dispune de inimă, are resonament, și numai încotro aceste 2 atrag — merge bucuros, de unde nu, — începe a se codi, a fi renitent ca și fugarii cărora nu le convine hamul.

La noi — să o recunoștem! se ține prea puțin cont de predispoziția sufletescă a elevilor, prin ce înșiși învățătorii devin *causa* multelor absențe. — Întră paranteze notez, că nu ca imputare, ci ca cesiune de discutat și delegat pun tema astfel.

Prima greșală se face în tractarea elevilor. Elevii se *neglijă*, adecă învățătoriu pășește față de ei ca deregat: *moros, rece*, mai adese și dur. Ore nu e păcat strigătoriu la ceriu acesta? — Pruncii se iau din brațele iubitoare ale maicelor în frageda etate, se transpun în un mediu nou, unde asemenea tractare, asemenea bunăvoință, asemenea iubire ștăptă, pentru-ca în totă sinceritatea să-și pótă descoperi tainele nevnovate, să-și spună păsurile. Cât de afectată și adică ar deveni ei, întălnind în învățătoriu nu pe „pacusta“, ci *amicul* și familiarul lor.

Încerce învățătorii a fi pristinoși, a intra în conversații intime cu elevii lor, inte-

resându-se de pășărie, de găsirea unei case și din școlă — și așa mai departe cel bun. Din fricoș vor deveni curățitori și sălbatici — blânzi, cumini și amcu. Mai presus de tôte, vor nu a împuțina numărul lor și ei, după puțin întră tôte vor „părintelui sufletesc“ și nu să abatească de la școlă. E fericire pentru un om să trăiască acolo, unde s'fă distracție, pliere. E fericire statat și psihologiceste deplin teles a școlii.

După a mea părere ar trebui să introducem ore aume de conversație cu elevii. În preț acestea să domnescă cea mai mare înțelegere întră învățători și elevi. Așa că mai să se cunoște deplin pe unii și ceare. Totuși activul arătat, pe *desertăciunile tehnice*, și să menite și a distrage — să se pună în el atare planului es's'ent.

O atare procedere are și a rezulta bun: Învățătorii prin ce ating a cunoște individualitatea fie-cărui elev, ceea ce a și a-și forma și metoăul adevărat de propuneri căci a II-a greșală ar să se facă.

Mtodele noastre, zicând cine de a așa cum ele se aplică în școlă, adese să scădere, și prin urmare mare pedeșă de învățământului. La noi săvârșim un *esș'gerat*. Elevii se mortifică cu tôte de întrebări — cu și fără rost. Întră dă prea puțin loc. De aci provin și pasivi în tot decursul învățământului și sivi rămân și în viața practică — în valoare.

Deci e timpul să se procedă înveșă. Să se conducă elevii, ca prin activitate proprie să ajungă la ceea-ce se țintește în viața privință anticiei erau cu mult mai bogat pedagogi de cât noi. Erău mai buni, și mai mulți lor era mai natural: cu care se poto trunde la mintea și inima elevului. Platocrate, și însuși măiestrul nostru Iosif Chivescu nu s'au legat de câte forme tôte să înșă îndrumă ascultă'orii la fire, și prin exemple, parte prin *conlucrări* directe adus la *înțelegerea* adevărului ce veduiau.

Să propun în școlile noastre tôte săvârșiri mai grele de cât cele-ce le filosofii anticiei? Nici decum! Pe ei și coșii nevrstnici, pe noi nu săvârșim nici cei în etatea maturității.

Să schimbăm deci formele de predării, revenind la *simplicitate naturală*, care s'ingură pătrunde la *inima școlariilor*.

Nu voin continua, căci din așeză 2 t liuri de procederi atinse v'ați putut dovedi domnilor, că cheia în mare parte dvăstră sunteți. Un pedagog cu procedere ca să atinse nu se va tângui nici-odată că școlii sa este săracă de elevi. Din contră săvârșă ranța, că procedând astfelu, școlile noastre d n ce în ce se vor împopula, prin ce v câștiga și cultura generală a poporului.

Iată cum cuget eu a se trăgea dinu practic de care amintii la început.

Vă invit a vă desfășura în direcțiunile atinse, părerile și mai ales poftesc a intra în legătură strinsă, atât cu elevii, cât și cu părinții lor, și sunt deplin convins, că tôte practic nu va întârzi.

Învățătoriu nu pôte sta nicăieri pe nivel, care nu-i permite a sta în casa părintescă și cu elevii săi. Dacă se consideră pe sine mai sus, nu are să urmăză pe măiestrul învățătorilor, care cu tôte stările și rangurile de școlă ținut să aibă legături, deci nu a poziția ce ocupă.

Conferența o declară deschisă.

Convocare.

Membrii clubului nostru sunt invitați a se prezenta la ședința de lucru, ce se va ține în 5 mai ab în localul casei române din cu privire la ordinea de zi a generale municipale din aceea.

Sibiu, la 1 Iunie 1905

Expoziția „Asociațiunii“.

Ca să ținem pe cetitorii noștri în curent cu pregătirile ce le face Asociațiunea pentru aranjarea marelui expoziții etnografice și istorice-culturale, venim a le atrage atențiunea asupra unei alte părți a programei, anume asupra despărțământului „Ocupațiunile agricole“ din partea etnografică, cari se vor putea aranja numai cu concursul cercurilor largi ale poporului nostru agricol de pretutindenea.

Cu privire la acest despărțământ programul expoziției cuprinde următoarele înviațiuni:

Secț. VII. Agricultura.

(§. 26.) 1. Cultura pământului și a plantelor. Acastă secțiune va cuprinde următoarele obiecte de interes etnografic românesc: carul, căruța, carul cu doi și roțe, (aceste cu toate părțile lor, într-o cară și jugul), plugul, rotilele, grapa, tăvălugul, etc.

2. Secerea, lemnul de legat, cōsa cu greblă, ș. a.

3. Îmbăciții, grebla cu colții mari, vîntura, mătura (alezuitōrea), ciurul, ferdela veche, mierața veche, copul (de lemn), coșul, ș. a.

4. Râșnița, mōrs, tocila, pētra de plăcinte, ș. a.

5. Saps, coșerul de nuiele (pentru păstrarea acurului).

6. Cōsa, ticoul, nicovala, ciocanul, cutea, furca, grebla, etc.

7. Melița, hechilla, peptenii cu dinți mari, peptenii cu dinți mici, peria, furca de tors simplă, furca cu rōtă, fus, rāschitor, vārtelnice, alergătoare, mōsōră, sucală, coș de urșit, țava, suveică, spață, zimți, cot, rēboiu (cu toate părțile sale), piua de haine și de ulei.

Secț. VIII. Economia vitelor.

(§. 27.) Acastă secțiune va cuprinde colecțiuni de următoarele obiecte:

a) staul, șură, șop, coteș etc. (de nuiele);
b) furcoiu, lopată, rōbă, scară, ș. a.;
c) hamuri, frāne, căpăstru, funii, șea, ș. a. de încălecat, țesălă, perie, biciu de piele, ș. a.

d) gūstar, hurdolu de ales untul, etc.;
e) trōcā de adăpat vitele, trōcā de porci, trōcā de pāne, iesle, etc.;
f) instrumente întrebuintate la facerea cānaților, etc., apoi frigare, ș. a.;
g) colecțiune de numiri de vite, de oi, de cai, de căni etc.

Secț. IX. Cultura grădinei.

(§. 28.) 1. Se va prezenta: Legumăria prin instrumente de lucru grădina, ca aratul (dacă s'ar mai afla numai la vînt de țară), odătōre, greblă, ș. a.

2. Pomăritul: prin următoarele obiecte: coșer, răsucitor de pom, coșer de uscat pōme, ș. a. pentru facerea mustului de pōme, ș. a.; și

Secț. X. Cultura viilor.

(§. 29.) Acastă secțiune va cuprinde următoarele obiecte: cosor, cadă, bute, butoiu, ciubar, bot, lemn de călecat (sdromsit strugurii), sac de călecat, curcubetă, vadră veche, cānceu, instrumente pentru probarea vinului, căldăruc de fert rachiul (sistem vechiu), etc.

Secț. XI. Pădurăritul.

(§. 30.) Săcure, topor, firez, plută, jōgār, etc.

Secț. XII. Stupăritul.

(§. 31.) Aici se vor espune: coșniță de nuiele (de curpan, răchită, alun, paie, papură, din trunchiu de lemn și de scāndură), instrumente de retezat stupii, tēsc de stors miera și cōra, vase pentru ferberea cerei, vase de păstrat miera, etc.

Secț. XIII. Cultura vermilor de mētasă.

(§. 32.) Va cuprinde: instrumente pentru cultura vermilor de mētasă.

Secț. XIV. Industria agricolă.

(§. 33.) În acastă secțiune se vor prezenta corfe de pōme, de struguri, de gunoii și pentru alte trebuințe (din nuiele), lēgān de nuiele, coșuri de căruțe (din nuiele), lēgān de lemn, huiț (pentru culcarea copiilor în cămpe); vase de lemn: ciubar, trōce, ș. a.; rogojini, corfe de mână, de pāne, ș. a. din papură; pālărie de paie; jucării de copii.

Secț. XV. Păstoritul.

(§. 34.) Va cuprinde următoarele colecțiuni de obiecte de interes etnografic românesc:

1. O stānă (în miniatură) și obiectele cari îi aparțin:
a) mobilier: scaun, masă, icōnă, cruce, ș. a.
b) vase: căldare, ciubar, putini, găleți, strugărețe (ulcele), crintă, străcurătoare (de lăncă ș. a.);

c) unelte: linguri, cuțite, fōrfece pentru tunș, semne pentru înfierarea vitelor, clopote, ș. a.;

d) alte obiecte: arme de ale ciobanilor, bățul, gluga, erjocul, fluserul, biciul, cremene, amnar, înscă, opait, ș. a.

2. *Strunga* (din nuiele) cu toate părțile sale (în miniatură).

(§. 35.) Reuniunile și tovărășiile agricole din Sibiu, Orăștie, Caransebeș etc., au fost invitate să espună: publicațiunile lor, foi, cărți, anuare și colecțiunile lor de obiecte de interes etnografic.

(§. 36.) Despărțămintele Asociațiunii de asemenea au fost recercate a înzestra aceste secțiuni (VII—XIV) cu obiecte mai caracteristice de pe teritoriul lor și deosebi despărțămintele Săliște și Mercuria (respective comunele Săliște și Poiana) au fost invitate deosebit să înzestreză și aranjeze despărțământul păstoritului.

(§. 37.) La fie-care obiect se va arăta numele lui, cum e folosit de popor.

Obiecte de interes etnografic sunt cele lucrute de popor și nu de meseriași (specialiști). Astfel de obiecte să ni-se trimită. Cu cât obiectele sunt mai vechi și aproape sau chiar eșite din folosință, cu atât ele sunt de mai mare valōre etnografică, ș. e. țesnic de lemn, cumpene de lemn, înouătoare de lemn, ș. a.

De valōre etnografică mai mare sunt obiectele lucrute cu ceva artă, ș. e. cruci, bețe, juguri, furci de tors ș. a. incrustate.

(§. 38.) Obiectele mai mari se vor espune în miniatură sau fotografiate, ș. e. stāna, strungă, joagșrul, piua, șura, grajdu, etc.; ear' cele mai mici se vor espune în mărimea lor obișnuită, ș. e. secerea, îmbăciții, rāșnița, melița, etc.

(§. 39.) Pentru iustrarea obiceiurilor împreunate cu diferitele lucrări agricole vor fi espuse obiecte, vestiminte (costume) ori cel puțin fotografii cari au un rol 6re-care în acea ocaziune, ș. a.:

a) la seceriș: crucea de grāu, etc.; de asemenea
b) obiecte întrebuintate la cules de vfi;
c) paruda, etc.

(§. 40.) Cu aranjarea acestui despărțământ se încredințeză membrii secțiunii economice cu locuința în Sibiu, cari vor cere și concursul Reuniunii de agricultură din Sibiu.

Revistă esternă

Trei comandanți ruși în prinsōre. Învingerea de Sămbătă și Duminică a flotei japoneze asupra celei rusești e cu mult mai mare de cum se părea din primele știri telegrafice. După părerea celor specialiști în strategia maritimă, deosebi a Englezilor, e chiar cea mai mare dintrē toate câte s'au întemplat până acum în luptele pe apă. Și e semnificativ, că tocmai Englezii o țeseză cu mult mai pe sus de cât vestita învingere de la Trafalgar a admiralului lor Nelson. Și în adevăr a fost învingere mare. După rapōrtele oficiale, din întreaga flotă rusescă numai încrucișătorul „Almaz“ a putut ajunge tēfer la Vladivostoc. Celelalte vase de rēboiu parte s'au cufundat, parte au fost luate de Japonezi, cari le-au și adjustat deja de nor și le-au atașat la flota japoneză. Perderile în 6meni nu se știu încă pozitiv; se confirmă însă în mod oficial că admiralul *Rojdent-wenski*, admiralul *Nebogatov* și admiralul *Fōl-kersam* au căzut în prinsōre la Japonezi.

Ospe regal în Paris. Marți a sosit la Paris regele Alfonso XIII. al Spaniei, fiind așteptat la gară de presidentialul Franciei (Loubet) și de membrii guvernului. La banchetul dat în onōrea regelui presidentialul Loubet a accentuat în toast, că regele Spaniei nu e pe pământ străin în Franca și că națiunea franceză simte pentru națiunea spaniolă mare stimă și caldă simpatie. „În Paris, ca și în Madrid, politica n'are să facă altceva, dacō e să-și impliniască corect misiunea, de cât se urmeze calea naturală și să nu i-se pună pedeci la acōsta. Terile nōstre fiind vecine pretutindeni, pretutindeni trebuie să fie amice, să fie cu egală încredere întrō sine, spriginindu-se reciproc în interesul ninsuștelor lor pacifice. Mē bueur că pot constata, că acōsta în adevăr așa a fost și că în in-

timitatea raporturilor ce există întrē Franca și Spania pot saluta garanța sigură a concordiei perfecte întrō noi în viitoriu“ — a zis presidentialul. În rēspunsul sēu regele Alfonso înca a accentuat raporturile prietenești și bunăînțelegere întrē Franca și Spania „deosebi în caziunile cari le interesēază“, accentuând că acōsta bunăînțelegere va contribui pentru-ca „numērōsele și puternicele legături cari lēgă unul de altul pe poporul spaniol și pe cel francez, în viitoriu să devină încă și mai intime“.

NOUȚĂȚI

Esamene de cualificațiune. Eri (1 Iunie n.) s'au început esamenele de cualificațiune învătōrēscă pentru candidații de învătōri la școlile confessionale din archidieceza nōstră. Dintrē șeszeci și șese concurenți sunt admiși, respective s'au prezentat la esamen cincișeci și șese. Esamenele se țin în seminarul Andreian. Comisariu consistorial e asessorul Mateiu Vollean.

Reuniunea romană de musică din Sibiu invită la festivitățile jubilarē ce se vor ține în Sibiu, în 26 Maiu st. v. a. c. și zilele următoare din incidentul împlinirii unui pătrar de veac de la înființarea sa. Programul: Joi, 26 Maiu v. a. c. 1. La 9 ore a. m.: L turgie festivă în biserica din suburbul Iosefin. 2. La 11 ore a. m.: Actul festiv cu cāntări și vorbire ocașională. 3. Sēra la orele 7 1/2: Concert festiv în „sala de expoziții“. Vineri, 27 Maiu v. a. c. 4. Sēra la orele 7 1/2: Opera populară-română „Moș-Ciocărlan“ de Tudor cav. de Flondor. Sămbătă, 28 Maiu v. a. c. 5. Sēra la orele 7 1/2: Se repetēază opera „Moș-Ciocărlan“. Duminică, 29 Maiu v. a. c. 6. După amiază la 4 ore: Opera „Moș-Ciocărlan“, pentru popor și tinerime, cu preț redus. 7. Sēra la orele 7 1/2. Eventual se repetēază din nou opera „Moș-Ciocărlan“.

Reuniunea sodalilor romanii din Sibiu invită la convenirea socială împreună cu cāntări, declamațiuni, postă humoristică, și joc, ce se va aranja Sămbătă, 3 Iunie st. n. 1905, în sala de la „Unicum“. Corurile se dirijēază de dl. Candid Popa, învătōriu la școla de aplicație a seminarului „Andreian“. O parte a evenimentului venit orat este destinată tēndului pentru „Masa învătōrilor meseriașii romanii“. În seputul la 3 ore sēra. Prețul de intrare 1 cor. de perōnă. Insignii de dans pentru domni 50 fl. Suprasolviri benevole se primesc cu mulțămintă și se vor culta pe cale ziaristică.

† Iosif Lup, paroh gr. or. în Ștena și membru pe viața al „Asociațiunii“, după lungi și grele suferințe, împărțit cu sfințele taine, în anul al 81-lea al vieții și al 56-lea al preoției a încetat din viața Joi în 12/25 Maiu a. c. la 3 ore p. m. În mormēntarea s'a făcut Sămbătă, 14/27 Maiu a. c. la orele 2 p. m. în cimiterul gr. or. din Ștena.

Podul peste Murēș la Drîmbariu. Joi (în sēptēmāna trecută) s'a dat circulațiunii podul peste Murēș dintrē Drîmbariu și Alba Iulia, construit de batalionul de pioniri al garniziōnei din Alba-Iulia, pe cheltuēla episcopatului rom. catolic din Alba-Iulia, cărui aparține dreptul de vamă pentru trecerea Murēșului pe acolo. De sute de ani trecerea se făcea cu brudină, greoie și primejdiosă deosebi primăvara și tōmna, când Murēșul era umflat de apa rîurilor afluențe. Prin facerea acestui pod episcopul Maj'ă h a făcut prețios serviciu comunicațiunii întrē orașul Alba-Iulia și comunele de peste Murēș.

Tērgul de Iunie al Clujului, din cauza Rusaliilor gregoriane se va ține în anul acesta în 6—9 Iunie st. n. (în loc de 10—13 Iunie). A nume: în 6—8 Iunie tērg de vite, ear' în 9 Iunie „tērg slobod“.

Trei 6meni uciși de fulger. Duminică după amiază fiind vreme grea pe la Finteușul-mare (Nagyfenyő) în comitatul Sātmar, fulgerul a trāsnit în turnul bisericii gr. cat., ucigēnd pe Ioan Dragoș și Vasilie Meseșan, cari trāgeau clopotele, ca să alunge furtuna. Tot la Finteuș, pe hotar, fulgerul a ucis pe Nicolae Albin, care ajuns de furtună se adăpostise sub un goron.

Povoii și grindină în Treiscaune. Peste comunele din comitatul Treiscaune s'a lăsat Sămbătă povoiu mare împreună cu grindină, care a făcut mari stricōcuni în sēmănaturi și fēnașe și în pometuri. Deosebi comunele Cernatul inferlor, Albiș, Covasna, Egerpatsk, Bita, Czōfalva, apoi din regiunea muntōră (Ercōvidék) comunele Apața, Aita-mare Aita-medie și Micolōșera au îndurat pagube mai însemnate. Comuna Kēzdi-Vārhely înca a cōpătat puțină grindină, care însă n'a prea făcut pagubă.

Orcan pustitoriu. Un orcan uriaș a făcut în 20 Maiu mari devastățiuni pe grupele insulare Marșal și Carolina (în Marea-Indicā), dintrē cari insulele Conape și Cuse au fost total devastate. Doușzeci și cinci indigeni și-au pierdut viața din cauza orcanului.

Al 73-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormēntare din Sibiu“ a solvit ajutoriul statutor după repoșatul membru, zilerul Petru Miles.

Acasta este al 73-lea cas de mōrte în sinul Reuniunii române de înmormēntare si-biene.

Apadnet de 380 kilometri. După pertractări de mulți ani consiliul cantonului Neuchatel (Elveția) și-a dat învoirea pentru construirea unui spaduct între lacul Neuchafel și Paris. În orșad deci Parisul va fi provēzut cu apă de beut scōsă din adāncime de 260 urm și condusă la Paris de la distanță de 380 kilometri.

Nici nu pretind mult! Lucrătorii de la fabricile din Praga au început Marți grevă generală, pretinzēnd urcarea simbriciei cu 20%, cinci pătrare de oră pauză întrē timpul amezii și al reîntrării în lucru și — în zilele de Sămbătă lucrul să se încheie la amiază.

Explosie într'un arsenal japonez. „Lokalanzeiger“ (Berlin) raportēază pe baza unei telegrame din Tokio, că în arsenalul din Chosicana s'a întemplat sēptēmāna trecută o mare esplesie, pe urma căreia o sută de lucrători și-au pierdut viața.

A dus'o povoiul. Peste comuna Alsō-Bkéd din comitatul Tolna lāsându-se repede un povoiu mare, a supriș pe câțiva copii cari se jucau în hotarul comunei, dintrē cari o copilă de șese ani neputēnd alerģa destul de repede din calea pārașilor umflate, a fost luată de valuri și dusă pānă în hotarul comunei vecine. Acolo cadavruul lea fost aruncat la mal și găsit a doua zi.

Întāiu calomniēzā, apoi ucide! În Capas s'a întemplat Duminică un duel cu sferiș tocmai așa de tragic, ca și duelul dintrē deputații Kęglevich și Hencz în Budapesta. A nume, locotenentului Mateiu Flores-tane după câteva sēptēmāni de la cununia sa i-a venit la cunoștință că aspirantul de oficer Del Torre a calomniat în local public pe soția sa. Locotenentul a provocat pe calomniator la duel, care s'a dat mai întāiu cu pistole, apoi — după-ce acela n'a avut rezultat — s'a continuat cu sabia. Locotenentul a fost străpuns de calomniator prin pept, eșind sabb'a pe la țele. După agonie de câteva ore locotenentul a murit în spitalul militar, ear' calomniatorul și ucigașul a fost arestat, avēnd să judece asupra lui tribunalul militar.

Cărți și reviste.

„Legile grānițerilor nāsāndeni despre administrarea pădurilor, regularea proprietății, contractul din 1872 și pacea judecătōrēscă din 1890, cu ordonanțele de executare și explicări“ e titlul unei broșuri de 76 pagine 8° mic, publicată de Dr. Victor Onișor. A apărut în tipografia G. Matheiu în Bistrița și costă 80 fileri.

Posta redacției.

„Modalitatea apărării dreptului ca creștin“ nu e de publicat. Nu trimite continuarea.

„Concubinatel“ e o temă despre care e bine să se scrie cât de des, dar' chestia trebuie prinsă totdeuna din partea care privește poporul de rēnd. Cu cercurile înalte înzadar ne ocupăm. Nici esempele luate din alte țeri nu sunt de admis. Fie-care țară își are legile ei, moravurile ei.

Sirolin

Este recomandat de cei mai distinși profesori și medici rem ediu eminent contra:

ca bronchită acută, tușă convulsivă, morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de respirație, mai ales este recomandat convalenșilor după influență.

Promovēzā apetitul și face să creșcă greutatea corpului, deșurtează tușă și flegma, și face să înceteze asudōrea de nōpte. În urma gustului și mirosului seu plăcut se ia cu plăcere și de copii. Se capēză în farmacii cu 4 cor. sticla. Cumpăratoriul să fie atent, ca fie-care sticla să fie provēdută cu firma următoare: (216) 50—52

F. Hoffmann-La Roche & Co., fabrică chimică, Basel (Elveția).

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de **învățători** în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul M-Oșorhei se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Cerghidul mare**, cu salariu de 600 cor., și anume: 550 cor. repartiție de la popor, și 50 cor. venit cantoral, cuartir și grădină; post împreună cu cantoralul.

2. **Erdősängeorgiu**, cu salariu de 600 cor. din repartiție, cuartir și grădină.

3. **Icelandul-mare**, cu salariu de 600 cor., și anume 400 din repartiție, usufructul a 12 jugere pământ arător și pășune în preț de 200 corone, cuartir și grădină.

4. **Medesfalău**, post împreună cu cantoralul, cu salariu de 600 corone, și anume 300 cor. din cassa bisericeii, 200 cor. de la popor, și venitele cantorale compute în 100 corone, cuartir în edificiul școlar și grădină.

5. **Nasna**, cu salariu de 600 cor. din repartiție, grădină și relut de cuartir 20 cor.

6. **Petea de câmpie**, post împreună cu cantoralul cu salariu de 600 cor., și anume 172 cor. din lada bisericeii, 188 cor. repartiție de la popor și usufructul a 12 jugere compute în 240 cor., cuartir în edificiul școlar și grădină. Ca cantor va beneficia învățătorul pe lângă venitele de mai sus și venitele stolare îndatinate.

Cuincuenalele se compute de la instituirea definitivă și serviciul neîntrerupt în respectiva comună.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi sunt îndatorați a conduce în toate Duminecile și sărbătorile cântările liturgice cu elevii, și a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și a face cunoștință cu poporul, ear' suplicile de concurs instruite conform normelor din vigore a le așterne subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat, și cari pe lângă plata de concurs ar mai face pretensiuni și la cuincuenale după anii serviți în alte comune, au să 'și espună acele pretensiuni în petițiunile lor de concurs pentru ca comunele să se știe orienta la alegere.

Nasna, la 17/30 Maiu 1905.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Murș-Oșorheiului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Stefan Russu
protopresbiter.

În cancelaria subscrierului se caută un **candidat de avocat** cu praxă, care e în stare să-mi conducă cancelaria, sau un jude pensionat, pe timp mai îndelungat. (114) 2-5

Făgăraș, la 28 Maiu 1905.

Dr. Nicolae Șerban
avocat.

Cel mai bun cosmetic!
Pentru dame indispensabil!

Frumuseța femeiască

pote fi câștigată, potentață și menținută

prin escelentul preparat curățit chimic, care nu conține nici mercuriu nici plumb, cu totul nestricăcios

Crema MARGIT Földes

Acastă universal renumită pomadă de obraz, care se capătă în toate farmaciile, drogeriile și parfumeriile, delatăruă pistruele, petele de ficat, jubruțele, carii de piele, și alte necurățenii de piele, ba chiar și netezește sbărcelele și semnele de vărsat, și dă obrazului coloră albă, lucie și fină.

Prețul: borcan mic 1 cor., borcan mare 2 cor.

Pudră Margit (în 3 colorii) 1-20 cor.

Săpunul Margit 70 fileri.

Pastă de dinți Margit 1 cor.

Apă de obraz Margit 1 cor.

Cu ramburs sau pe lângă trimiterea prețului înainte trimite producătorul

Clemente de Földes,

farm., Arad

Deposit principal în Sibiu:

în farmaciile: Guido Fabritius, I. C. Molnár, Carol Müller, Ervin Rummel, în drogeria Carol Morscher, în magazinul de săpun și parfumeria Gustav Meltzer.

Efect grabnic și sigur.

Scutit prin lege.

Feriți-vă de imitații!

(75) 3-5

Struguri de masă

în nenumărate sorte alese, curățenia soiului se gărăntază, apoi cea mai bună colecție de

frunzișuri

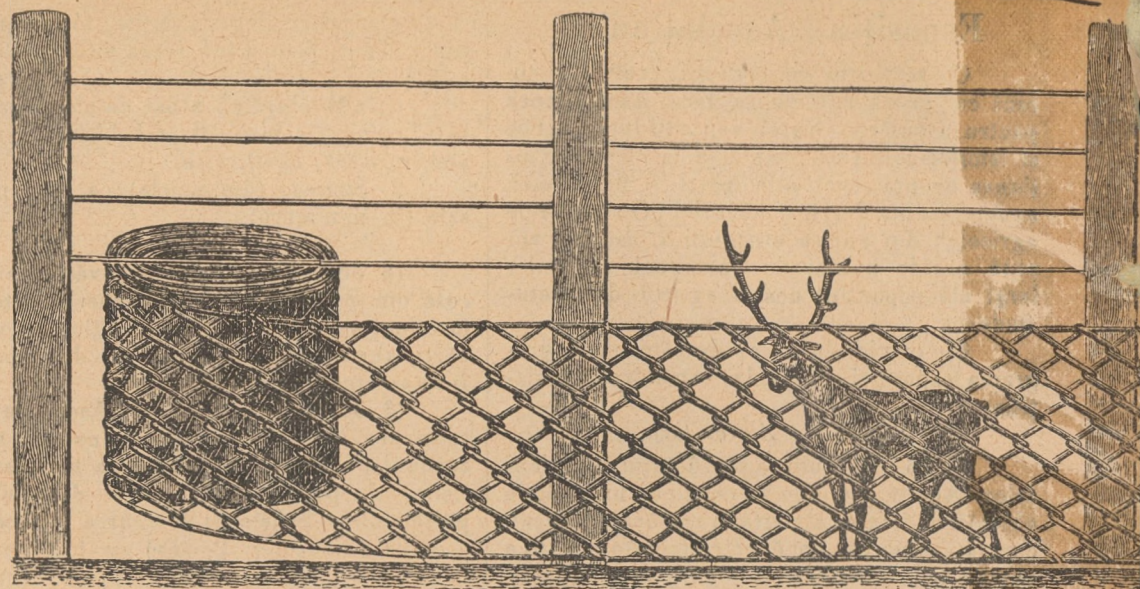
tote nobilitări de prima calitate, liferază

Prima plantație pentru nobilitarea viței

de pe Târnave

Proprietariu: Fr. Caspari Mediaș (Medgyes, 84b) 14 (Transilvania).

Lista prețurilor ilustrată gratis și franco.

BALOGH SÁNDOR

Sibiu, strada vițelilor nr. 10

pregătește **împletituri de sirmă de mașină pentru îngrădituri, ciururi** pentru cernerea năsipului și pietrișului, ciururi pentru curățirea bucatelor, pentru vânturătoare, împletituri de sirmă (drot) pentru apărarea sticlei (la ferestri, etc.), funduri de pat din împletitură de sirmă, ștergătoare de picioare, cum și tot felul de **site**, — foarte trainice și cu prețuri convenabile. [103] 4-4

Săpunul Schicht

cu marca:

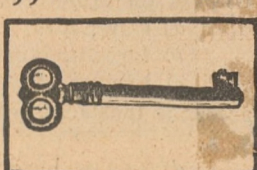
„cerb“

ori

„cheie“

e cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai efin. E liber de substanțe stricăcișe.

Se capătă pretutindenea! (5) 43-46

!! La cumpărare se se observe, ca fie-care bucată de săpun !! se fie provăcută cu numele Schicht și cu o marcă de sus. !!

Somatose

Albumină de carne.

Cel mai eminent mijloc producător de apetit, și întăritor de nervi.

Se capătă în farmacii și drogerii.

[39] 9-20

In préjma esamenelor!

Scrisori de esamen (propise)

Prețul: de bucată 2 fil.; 100 bucăți 1-30 cor. și porto postal. Comandele din afară se esecută imediat.

Librăria tipografiei arhidieceșane

In préjma esamenelor!

pentru scrierea română, germană și dictando tipărite în Tipografia arhidieceșană, în coloră vânăță, pe hârtie foarte fină, mărime 24/31 cm.

La Librăria Tipografiei arhidieceșane din Sibiu se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Inaltpreșânției Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhidieceșan, în coloră vânăță, pe hârtie foarte fină, mărime 24/31 cm.

Tabela de materii: Polunoșnița de toate zilele. — Polunoșnița Sâmbetei. — Rânduella Utreniei — Ciasul dintăiu, al doilea și al șeselea. — Rânduella Obedniței. — Ciasul al nouălea. — Rânduella Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei cuminecături. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduella Sinacariului. — Bogorodicele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacariul pe toate lunile. — Pășchălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Pășchăliei și folosirea aceloră. — Însemnarea cum se cetesc Evangeliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincia Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat 2 cor., legat în pânză 2 cor. 40 fil., legat în piele roșie cu copcii 4 cor.

Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor din direcțiune
și
Drepturile, datorințele și responsabilitatea comitetului de supraveghiare

de **Alfred Kormos**

directorul revistei „Magyar Pénzügy“

Traduceri autorizate de

Constantin Popp

funcionariu la „Albina“ din Sibiu.

Se pot comanda de la **Librăria arhidieceșană din Sibiu**, cea dintăiu cu prețul de 3 cor., ear' cea din urmă cu prețul de 1-50 cor.

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

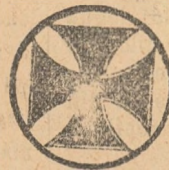
Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc sece

vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

aparatură acesta vindecă și folosese contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuituri de ureche, bătăie de inimă, egărciuri de inimă, asma, auzul greu, sgărçiuiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pote examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deore-ce „Ciasul-Volta atăt în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6. — folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țără și străinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.